

Tervitus Kilingi-Nõmme Gümnaasiumile!

Sügisene koolivaheaeg ei möödunud selles koolis rahu ja vaikuses, oli hoopis suur elevus ja palju sagimist. Tähistati kooli 60.aastapäeva. See pole muidugi teab-mis pikk aeg aja voolus, kuid üks kool on selle ajaga ometi küpsesse ikka jõudnud. Ja samas ikka igavesti nooreks jäänud, sest kõik, kes me sealt nende kuuekümmne aasta jooksul tuule tiibadesse oleme saanud, kohtume koolis ikka poiste-tüdrukutena (kas või vanavanavanemate seisuses).

Olin KNK, niisugust tähekombinatsiooni kandis kool varem, 11. lennu lõpetaja ning aastail 1961-1969 samas õpetaja. Seega oli minu rõõm juubeliüritusel mitmekordne – endised õpetajad, klassi- ja koolikaaslased, kunagised kolleegid ning “oma lapsed”. Just nende terekäsi ning kallistusi ja häid sõnu annab kaua mäletada...

Aastapäeva tähistamine algas direktori piduliku vastuvõtuga. Selle au osaliseks said nii praegused kui ka KÕIK ENDISED ÕPETAJAD, kes tulla olid saanud. Südamlik tänu tähelepanu ja hoolimise eest. Emotsioonid on sõnulseletamatud.

Meie klassil oli oma lennu 50.juubeliaasta puhul koolile üle anda kingitus. Me õppisime ja lõpetasime veel vanas punases majas. Ilus on küll laul – on ju kõigil meil üks tänav, pink ja puu... Aga meie jaoks pole Kantsi tänaval enam midagi: maja asemel rusuhunnik, meie istutatud puud... Nüüdseks on üks uus pink praeguse koolimaja ees, just selle mälestuskivi kõrval, mis märgib 300-aastast hariduselu Saarde kihelkonnas ja viitab 1687.aastal asutatud Saarde kihelkonnakoolile.

Meie pink on meie lennu väike mälestusavaldus. Pingi idee on küll laenatud. Briti saartel, Euroopas siin-seal on ülikoolide, kolledžite jne. parkides endistele õppejõududele, professoritele tänulike tudengite pühendusega

pinke. On ju tore tõtlikus ajas mõnikord istuda, mõtiskleda, meenutada...

Pingi kavand ja teostus on kohalikult meistritl, ammuselt klassivennalt. Aitäh, Rein! Ka meie pingil on pühendusega plaat – Klassijuhataja **HILLAR HANSSOO** mälestuseks XI lennult.

Kuigi Hanssoo oli ka meie ajal juba direktor, on ta meie jaoks olulisem klassijuhatajana. Tema pedagoogimeisterlikkus liitis meid sõpruskonnaks kogu eluks. Kuidas? Ta oli alati õpilaste seas. Ta organiseeris meid võimetekohaselt õppima ja tegutsema. Meie klassis olid näitetrupp, etlejad, rahvatantsijad, akrobaadid, ansambel, maletajad, matkajad, orkester... Me korraldasime rahvamajades kaheosalise estraadikavaga piduõhtuid, mille sissetulekud läksid ekskursioonifondi. Pärast kümnendat klassi käisime

FOTO: erakogu

KNK XI lend 25. okt. 2008.

Seisavad vasakult:

1. Mait Palover (tema ema Tooni Palover oli Kilingi-Nõmme II Algkooli ja Täienduskooli juhataja aastail 1940-1944), 2. Rait Kuri, 3. Vello Tallo, 4. Kaja Vaher-Kuri.

Istuvad vasakult:

1. Leili Krapp-Tali, 2. Erna Savolainen-Pill, 3. Helgi Sits-Piir, 4. Valentine Kull-Alvre.

veoautoga Leningradis, klassijuhataja samas autokastis. Lõpuklassis käisime koos kolhoosis, sovhoosis sügistöödel, töötasu eest pärast lõpetamist Moskvast. Meil oli oma klass, kool ja koolirõõm.

Samasugune koolirõõm sai vilistlastele osaks nüüdselgi juubeliõhtul. Praegused õpilased laulavad, musitseerivad, õpilastega koos esineb nende õpetaja, nad tantsivad rahvatantsu, teevad aeroobikat, spordikuulsused mängivad nendega koos uhkes spordimajas korvpalli jne.

Missuguse kooli põhjal on tehtud see uuring, mis lükkab Eesti laste koolirõõmu viimasele kohale maailmas? Millal tuleb aeg, kui koole ei panda enam edukuse pingeritta ainult eksamitulemuste alusel?

Eluaegse õpetajana ei pisenda ma üldse teadmiste vajalikkust. Häid teadmisi saime me omal ajal KNK-st. Meil piisas

vaid kõrgkoolis vastata küsimusele. “Kes oli matemaatikaõpetaja” “Helmi Talts”. Häid teadmisi saavad Kilingi lapsed nüüdki, ega nad muidu oleks maakonna olümpiaadidel edukad. Aga koolil peab olema see MISKI, mis aastakümnete tahagi veel südant soojendab. Seda MISKIT oli näha, tunda ja annab mäletada ning hinges kanda järgmistele kohtumisteni.

Üks palve praegusele kooliperele – oleks tore, kui edaspidi saaksid kõik “Puruvanakesed”, Kantsi kooli lõpetanud (1.-13 lend) praeguses koolimajas ühe kindla klassiruumi pesapaigaks. Tunneksime ennast siis selleski majas omadena, teaksime, kust üksteist leida ja kus meie mälestusi meenutada.

Edu Kilingi-Nõmme Gümnaasiumile jätkuvalt ja kaua.

P.S. Olgu selle Euroopasse-minekuga kuidas on, aga äkki tooks Euroopa kombeid hoopis siia ja praktiseeriks mälestuspinkide kasutuselevõttu mõneski kooliõues, pargis?

Endine õpilane ja õpetaja

Helgi PIIR

Ka sisaliku tee kivil jätab jälje...

✎ Kerly KARV

Eesti keele tunnis saime ülesande teha olemuslugu mõnest Kilingi-Nõmme endisest õpetajast, et koguda nende mälestusi ja lugusid. Õpetaja pakkus meile välja erinevaid nimesid, kuid ükski nimi ei olnud eriti tuttav ja valik oli raske. Meie valituks osutus Virve Martoja juba sellepärast, et nimi oli ilus ja huvitav.

FOTO: erakogu

1965. aastal.

Otsisin telefoninumbri ja aadressi, nüüd oli vaja helistada. Vahepeal lahkus mu pinginaaber koolist ja mõte, et pidin selle töö üksi ette võtma, tundus päris hirmus. Oi, kuidas ma vuristasin, nii et Virve ei saanud midagi aru, võtsin siis kõik algusest ja aeglasemalt. Pärast kõnet oli nii hea tunne - tehtud! Virve kutsus mind külla. Minul tekkis tunne, nagu läheksin esimesse klassi. Õpetaja Martoja võttis mind väga lahkesti vastu, pakkus mulle teed, küpsiseid ja kooki. Sain teada, et Virve õpetas

umbes 25 aastat tagasi Kilingi-Nõmme gümnaasiumis eesti keelt ja kirjandust. Väga tahaksin kiita Virve tegutsemist ja abivalmidust. Ta suutis mu töö lihtsamaks teha. Külaskäigul näitas ta mulle pilte ja laenas neid ka tööks. Pärast külastusi jäi mulle hinge väga hea tunne.

Mälestused lasteaedadest

Virve sai esimesed lasteaia kogemused Lelle alevikus, kus kohaliku kooli ruumides töötas suvelasteaed. Ta õppis seal nii igapäevaseid suhtlemis- ja viisakusreegleid kui ka isetegevus-etteasteid. Väga meeldis talle tegeleda võimlemise ja rahvatantsuga, kuid tähtsaim oli luuletuste esitamine. Lugesin õppis ta üsna konarlikult, aga selgeks ta selle sai. Kui pere kolis 1935. aastal Tallinna, pidi ta minema uude ja võõrasse lasteaeda. Seal oli tema jaoks kõik teisiti kui Lelles: lapsi palju, kõik tahtsid korraga rääkida, keegi teisi ei kuulnud. Tallinnas tundis ta end üksikuna ja tahtis koju. Tihti tahtis tüdruk olla omaette, raamatuid vaadata, lugeda (õigemini veerida) ja mõelda.

Huvi kirjanduse vastu sai kodust

Kõige varasemast lapsepõlvest mäletab ta, et tema isa tundis erilist huvi kirjanduse ja keelte vastu. Kodus loeti sageli raamatuid ette. Kõige rohkem oli tal meeles Jüri

Parijõe jutud, kust sai mõni väljend isegi koduseks kõnekäänuks, näiteks „ilm on nii külm, et ilma sallita ära välja minegi”. Kuna jõuluvana neil kodus külas ei käinud, siis juhtus pereisa temaga tänaval kokku ja saatis kingitused isaga koju. Enamasti oli kingiks raamat. Tal on hästi meeles, kuidas ta isa kirjutas sõnalipikuid, kus paberi ühel poolel oli kirjutatud eestikeelne sõna, teisele poole sama sõna saksa, inglise ja soome keeles. Vene keelt seal polnud, kuna seda ta valdas vabalt. Sageli meeldis talle arutleda isaga kirjanduslikel ja keelealastel teemadel.

Läbikäidud koolid

Virve kooliaeg jõudis kätte 1936. aasta sügisel. Vanemad otsustasid ta panna Lenderi kooli, mis oli eragümnaasium. Pärast kooli likvideerimist hakkas tüdruk käima Lasnamäel asuvas Tallinna 10. algkooli 5. klassis. Kui ta lõpetas Lasnamäel asuva 6-klassilise kooli, läks ta 1942. aastal Pärnu tütarlaste gümnaasiumi, kus lõpetas kaks klassi. Pärast seda läks Virve Pärnu 2. Lydia Koidula nimelisse keskkooli 9. klassi. Tema lemmikained olid eesti keel ja kirjandus, inglise keel ja vene keel. Neiu kooliajal toimus küüditamine, sõda ja kõik muu, mille tõttu pidi ta käima erinevates koolides. Keskkooli lõpetas ta 1948. aastal ja tegi samal päeval edukalt sisseastumiseksamid Tartu ülikooli. Virve Martoja õppis seal poolteist aastat, kuni selgus, et tal ei ole võimalik majanduslikult seal enam edasi käia.

Töökohad enne Kilingi-Nõmme kooli

Minnes Pärnumaa haridusosakonda pooliku haridusega õpetajana tööd otsima, suunati ta algklasside õpetajaks Kabli kooli. Seal asus Virve tööle 1950. Tema õpetada oli 1. ja 2. liitklass, kus õppis kokku 40 õpilast. Kabli koolis töötas ta neli aastat. Pärast abiellumist asus ta elama Kilingi-Nõmme. Siin leidis ta tööd rajooni ajalehe toimetuses sekretärina, kus ta redigeeris käsikirju ja luges trükipoognaid.

FOTO: erakogu

Kooli lõpetamisel.

Jätkub pöördel ☚